

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 czerwca 2019 r.,

sprawy **R. M.**

skazanego z art. 158 § 3 k.k. i art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 13 czerwca 2018 r., sygn. akt II AKa [...]

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S.

z dnia 16 stycznia 2018 r., sygn. akt II K [...],

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 16 stycznia 2018 r., sygn. akt II K [...], uznał R. M. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 158 § 3 k.k. i art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., polegającego na tym, że dnia 21 maja 2017 r., w miejscowości U., gm. [...], działając w celu zmuszenia J. O. do zwrotu pieniędzy w kwocie 18 zł, uzyskanych tytułem zwrotu kaucji za butelki po piwie oraz skrzynkę, wspólnie i w porozumieniu z S. K. wziął udział w pobiciu pokrzywdzonego J. O. poprzez bicie pięściami po głowie, kopanie nogami po klatce piersiowej oraz zadając kopnięcia z bardzo dużą siłą w brzuch powodujące obrażenia ciała w postaci wylewów krwawych w tkance podskórnej głowy, złamania żeber

po stronie lewej 4 przymostkowo, 6-10 w linii pachowej przedniej i od 9 do 11 w linii łopatkowej oraz żeber po stronie prawej 4 i 5 w linii środkowo obojczykowej oraz wskutek kopnięcia w brzuch powodując pęknięcie krezki jelita cienkiego z obecnością 1680 ml krwi w jamie otrzewnej powodując wstrząs krwotoczny skutkujący zgonem J. O., za które na podstawie art. 158 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę po 6 lat pozbawienia wolności, a na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł na rzecz Z. O. kwotę 5000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Wyrok ten, w części orzeczenia o karze, zaskarżony został apelacją obrońcy oskarżonego.

Skarżący, zarzucając rażącą niewspółmierność kary orzeczonej w wymiarze 6 lat pozbawienia wolności, w sytuacji gdy prawidłowa ocena okoliczności dotyczących jej wymiaru, takich jak dolegliwość orzeczonej kary, która nie powinna przekroczyć stopnia winy, osiągniętego przez oskarżonego poziomu rozwoju intelektualnego i emocjonalnego, zachowania się oskarżonego po popełnieniu przestępstwa, warunków osobistych sprawcy oraz dyrektyw wymiaru kary przewidzianych przepisami art. 53 k.k. i art. 54 k.k. uzasadnia orzeczenie jej w niższej wysokości, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie kary i jej wymierzenie w granicach dolnego ustawowego zagrożenia.

Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z dnia 13 czerwca 2018 r., Sygn. akt II AKa [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego wywiódł obrońca skazanego i zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa, tj. art. 54 § 1 k.k. i art. 60 § 1 k.k. w zw. z art. 440 k.p.k. poprzez błędną wykładnię art. 54 § 1 k.k. w sytuacji gdy naruszony przepis wobec sprawców młodocianych ustanawia prymat prewencji indywidualnej orzekanej kary w postaci wychowawczego jej oddziaływania, który ukształtowany powinien zostać również w oparciu stopień jego zdemoralizowania, tryb życia przed popełnieniem przestępstwa, zachowanie się po jego popełnieniu, motyw i sposoby działania, a które to przesłanki, przy ich ujawnieniu i wnikliwej ocenie uzasadniają zastosowanie względem niego nadzwyczajnego złagodzenia kary, na podstawie art. 54 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 1 k.k. oraz art. 60 § 6 pkt 2 k.k., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w L. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co pozwoliło ją oddalić na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Przedstawiając powody rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, przypomnieć na wstępie należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym od prawomocnego orzeczenia sądu odwoławczego z powodu uchybień stanowiących bezwzględne przyczyny odwoławcze z art. 439 k.p.k. lub porównywalnego rangą innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary (art. 523 § 1 k.p.k.).

Patrząc z tej perspektywy na kasację obrońcy skazanego stwierdzić trzeba, że jest ona niczym innym jak tylko próbą ponowienia kontroli odwoławczej, tym razem na poziomie postępowania kasacyjnego i to w zakresie tej materii, która leży poza kognicją Sądu Najwyższego, orzekającego jako sąd kasacyjny. Sam fakt podniesienia w kasacji obrazy przepisów prawa materialnego – art. 54 § 1 k.k. i art. 60 § 1 k.k. powiązanej z obrazą prawa procesowego – art. 440 k.p.k., co jak się wdaje było dyktowane potrzebą spełnienia wymogów formalnych kasacji, nie zmienia jeszcze istoty sformułowanego w kasacji zarzutu, w którym kwestionuje się wysokość wymierzonej skazanemu kary.

W realiach niniejszej sprawy skarżący nie mógł skutecznie powołać się na obrazę prawa materialnego, gdyż ma ona miejsce tylko wówczas, gdy dotyczy zastosowania lub niezastosowania przepisu zobowiązującego sąd do jego bezwzględnego respektowania. Nie można więc mówić o obrazie prawa materialnego wówczas, gdy ustawa dopuszcza tylko możliwość zastosowania bądź niezastosowania określonego przepisu. Wskazany przez skarżącego przepis art. 60 § 1 k.k. ma charakter fakultatywny, a to oznacza, że zaniechanie zastosowania tej instytucji nie może stanowić obrazy prawa materialnego. Może być ono kwestionowane wyłącznie na płaszczyźnie zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych lub rażącej niewspółmierności kary, a te, ze względu na ograniczenia wynikające z art. 523 § 1 k.p.k., nie mogą być podstawą kasacji.

W realiach procesowych niniejszej sprawy nie może być też mowy o obrazie art. 440 k.p.k. Skoro w apelacji podniesiono wprost zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonej kary, to kwestia zastosowania fakultatywnej instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary nie leżała poza granicami zaskarżenia i podniesionymi zarzutami i nie wymagała sięgania przez Sąd odwoławczy do przepisu art. 440 k.p.k.

Prawdą jest, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera szczegółowych rozważań dotyczących okoliczności wpływających na wysokość kary wymierzonej skazanemu. W sytuacji gdy Sąd odwoławczy nie dokonywał zmiany wyroku Sądu pierwszej instancji, mógł odwołać się do jego argumentacji, która stanowiła wystarczającą odpowiedź na zarzuty apelacji. Orzekając o karze, Sąd Okręgowy, nie tracą z pola widzenia tego, że skazany jest sprawcą młodocianym, uwzględnił wszystkie istotne dla wymiaru kary okoliczności – zarówno te przemawiające na korzyść skazanego, jak i te świadczące przeciwko niemu i dał temu wyraz w pisemnych motywach wyroku. Przedstawiony w nich tok rozumowania jest logiczny, zrozumiały i w żadnym wypadku nie uprawnia do formułowania tezy o wykroczeniu przez ten Sąd poza granice przyznanej mu swobody w wymierzaniu kary.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.

[aw]